

N°. 2_x

CRONICA CRAIOVEI.

17 SEPTEMBRIE 1878.

Concordia res parva crescunt,
discordia maxima dilabuntur.

~~~~~  
**PREȚIUL 10 BANI.**  
~~~~~

CRAIOVA.

~~~~~
TIPOGRAFIA NAȚIONALĂ RĂLIAN SAMITCA.

1878

No. 2.

CRONICA CRAIOVEI

17 Septembrie 1878.

În ziua de 15 Septembrie curent Camerele
au fost deschise în sesiune estra-ordinară.

Împrejurările fiind grave, țerra amenințată,
nu ne îndoim că reprezentanții țerei vor fi la
postul lor și vor ști se 'și facă datoria.

Acum ori nici o dată, dupe cum se exprimă
poetul Mureșianu, trebuie se știm a arretta Eu-
ropei, lumii întregi că suntem o națiune plină
de putere și de voință și că înțelegem rolul
ce avem se îndeplinim în această lume.

Ne am afirmat și ridicat în facia lumii prin
brava noastră armată se știm dără se ne afir-
măm și pe cale diplomatică.

Voinția poporului este voinția lui D-zeu.

Tratatul din Berlin impune țerei noastre două
sarcini grele, adică retrocedarea Bassarabiei
stăpânite de noi, Rusiei și recunoscerea drep-
turilor civile și politice Ebreilor. Attât una cât

și alta lovesc direct sufletul pactului nostru fundamental, constituțiunea.

Cestiunea care se agită astăzi de țiaristică și de fie-care Român în parte este: Cămerile actuale au ele competența a legitima noua stare de lucruri impuse prin tratatul dela Berlin?

Acastă cestiune de drept constituțional este aproape elucidată în urma luminilor aduse în cestiune de pressa imparțială. Regretăm că spațiul nu ne permite a resuma și noi ideea cea mai nemerită, ne mulțumim numai a face un apel reprezentanților țerei rugându'i se fie demni și adevărați Români în aceste mari și serioase cestiuni pentru esistența țerei noastre. Se cugete bine că această țerră ne este transmisă nouă de generațiunile trecute ăst-fel cum o avem astăzi udată cu sângele strămoșilor noștri și suntem datorî se o lăssăm și noi generațiunilor viitoare, decât nu în condițiuni mai bune, cel puțin tot cum am primit'o.

Acela care va cugeta în alt-fel nu e Român.

* * *

Citim în țiarul „L'Orient“ ce se publică în București următoarea telegrammă din Tulcia cu data 9 curent :

„Sunt în stare a vă afirma în modul cel mai categoric că aici se organisăla bande spre a

se opune la ocuparea Dobrogiei de către Români. S'aũ distribuit arme în cantitați destul de considerabile. Se vorbește de 8000 pusc; déră eũ nu garantez acéstă cifră; ceea ce pot garanta, este că s'aũ împărțit multe. Bine-voiți a publica aceste linii. Bulgar fiind și iubindu'mi țerra, déră iubind tot așa de mult și România, care nu ne a făcut nici o dată de cât bine, doresc ca cu ori ce precii să se ovite ori ce ciocnire între aceste două țerr. Prin publicarea cellor ce preced, nu doresc alt rezultat, de cât acela de a contribui și eũ cu ceva la înlăturarea pericolului și, în tot casul, de a avea conștiința împăcată că mi-am făcut datoria.

Mulțumesc pentru îndatorirea, ce 'mă faceți și contați tot dé una pe sciri noi, dacă se va întâmpla ceva nou pe aici."

Rugăm pe guvern în facia acestor grave denunțări se ia tóte informațiunile și decă cele ce preced vor fi adevărate se ia tóte messusurile putincióse, ca la un moment dat, armata noastră destinată a ocupa Dobrogi, se nu fie espusă unui măcel, dupe cum se întâmplă astăzi cu armata austriacă în Bosnia.

Români vegliați, căci nu se scie ce se mai póte întâmpla mâne.

Comissiunea pentru verificarea socotelor re-
quisițiilor făcute pentru armată în anul trecut,
cu ocasiunea resbelului stă de mai mult timp
în nelucrare din cauză că unul din membri sei
și-ar fi dat dimissiunea. Nu înțellegem pentru ce
guvernul nu s'a grăbit, încă a'l înlocui cu altă
persónă. E drept óre ca interesele întregului
județîu se suffere din acéstă cauză ?

Ați făcut apel la averea particulară și ne
place a crede că nu s'a găsit niminî care se nu
fi correspuns pásului și nevoiei în care s'a gă-
sit țerra în acel moment.

Aștădî însă când trebuie a se plăti fie-cărui în
proporțiune cu ce a dat, guvernul tace, nu de-
pune nici un interes.

Sârmană țerră, ca la noi la niminî !

Auđim că în locul vacant guvernul ar fi de-
cis a numi pe D-lă Ghenovicî, ajutorul Primă-
riei locale. Pentru D-đeu, nu putem scăpa nici
în acéstă comisiune de D-lă Ghenovicî. Mare
blestem a căđut pe acest Județîu.

* * *

În ziua de 7 Septembre curent s'a judecat
în antea Curței cu Jurați de aici processul de
jefuire a 13 acusați, comis în Comuna Ras-
nic. D-lă Procurore și-a basat acușațiunea pe
mărturisirea acusaților făcută la cercetarea din

facia locului. Apărătorii acușăților au declarat că mărturisirea acușăților a fost smulșă prin violență, prin crude torturi sufferite în cursul instruirii processului în facia locului. Spre a se putea edifica consciința comissiunei Juraților cu celle susținute de apărători, acușății au arettat ca probă dinții ce li s'au scos din gură la aceea cercetare inquisitorială demnă de timpurile trecute când instrucțiunea se făcea prin torturi și schilodiri.

Cu toate aceste, Comissiunea Juraților mi se pare a nu fi fost bine luminată în judecarea acestui proces, căci au dat un veredict aquitator pentru unii și condamnator pentru alții.

Credem însă că această erróre se va repara în antea altor judecători în urma recursului făcut.

Ne am mirat și ne mirăm încă cum se găsesc astăzi încă magistrați capabili de asemenea atrocități, și cum nu se gândesc că asemenea fapte barbare nu mai sunt permise astăzi atât de gradul de civilizație în care credem că ne aflăm cât și de legile țerei.

Iată ce dice legea penale art. 150 în atare cas : orî ce funcționar care, în instrucțiunea cauzelor correctionali, orî criminali, va fi întrebuințat séu va fi ordonat a se întrebuința casnă, spre a sili pe bănuți a face mărturisiri sau declarații se va pedepsi cu două annî închisóre

fără a se apăra prin acésta de alte pedepse mai mari pentru lovituri sêu răniri prevêdute de lege.

Înțelege-va cel pucin astăzi D-lu Procuror care a fost delegat cu cercetarea în facia locului, acest articol din legea penale ?

Înțelege-va asemenea gravitatea faptului comis, precum și la ce neajunsuri se pôte aștepta un magistrat când comite asemenea fapte penale de lege ?

Décă în capul Parquetului Curței din Craiova ar fi o altă persónă care se se ocupe serios de justiția și de modul cum se face la noi instrucțiunea proceselor de agenții judiciari suntem siguri că nu am fi avut neplăcuta ocaziune a asculta și privi ore întregi la attâtea scene oribile demne numai de cei ce le comit și de cei ce le tolerédă.

Rușine pentru acest Județu că a cădut pe asemenea mâni cari se trudesesc din tôte puterile a ne întórce la acelle timpuri de trista memoriă.

* * *

Scene din viața unui funcționar jesuit.

Nu scim cum s'a introdus în societate. Sufletele victimelor din timpul communei strigă neîncetat — déră ce îi pasă, — pentru o ideia omóră pre tatălă sêu.

Cochetéză cu toate partidele — Inantea ajunului cădereii unui Domnitoriū, bagă cu măestrie jurnalulū „Clopotulū“ în bosunarulū tuturilor, 'lū lasă prin case, birji, strade, — fără se scio chiarū poliția. — Prin acestū jurnalū se da toxinulū cădereii aceluī Domnū.

Inșelă pre bătrânulū jurnalistū paralisatū în amorulū ce 'lū are pentru o fată — și-și satisface plăcerile erotice. — Uitătura gelósă a bătrânulū cu barba albă îi e indiferinte. — Placă ca jidovulū rătacitorū.

Seduce prin vorbe fine și gesturi de alle lui Iuda Iscariotulū, pre patronulū său de la cârma țerrei, arătă partidei opuse scrisori, hârtii, depeși strânse duprin latrine — face să credă că e omulū devotatū alū patronulū său și în preșliua căderi 'și schimbă culorile că cameleonul și îi rânjesce ca Cain.

Inchee pact cu partidul opusū și 'și continue vechiul său drum. Creșând că și stăpânul acesta șovăesce — banchetédă și închină pentru o persoană militară influinte în stat, adversară de mórte patronulū său spre a-și prepara tărâmul — a doua ȓi însă tăgăduesce.

Se introduce nóptea prin casele grisetelor, pășind ca Jean Valjean și cu uitătura unei paseri cobitóre — întrebă fin și surișând (rânjind) spre a afla secrete de familie, se preface ca a

morul său necesitățile naturale 'i conduc pașii — ia la braț câte o fătă inocentă, o întrébă jesuitice despre familiile ómenilór și decă cutare damă frequentédă acea casă, și biata fătă in inocenția îi respunde tot ce scie — cređând că are lângă sine un amant iar nu spion.

Şéde un an de zile ca funcționar în orașul B..... la o văduvă, fără se 'lă fi văđut vre o dată. Ce făcea, prin ce locuri umbla jesuitul său pasărea nocturnă, nimeni nu scie.

În alt orașiú B... şéde în casa unui servitár (aprod) al său — departe de dēnsul contactul social — înconjurat însă de butelii alcoolice, înțeleptul și cugetătorul jesuit fumédă, se preumblă, bea și conspiră din fundul cabinetului său.

Vorbesce mult măi cu sémă când e dispus — bate pulsu fie-căruia — se simulédă că menajédă interesul celui care 'l întreține în conversație, 'i da idei, 'i preperă tērâmul și fără se scie ce spune.

Nu e om necalomniat. Toți sunt pentru jesuit imbecili, idioți, vițioși, stârpituri morale și cu tóte acestea pre toți 'i botédă de eminenți amici. — El pretinde că lucrédă în numele Justiții că Loyola în numele lui Christ.

Nenorocire pentru doctorul Gall că nu lu a văđut, căci credem că i-ar fi descoperit și alte calități.

Afacerea d-lui Alecsie Pazu.

D-nu Al. Pazu cu sentința No. . . . remasă definitivă și investită cu titlu esecutoriū, are să primască dela Primăria locală suma de 21,000 lei vechi cu dobânda dela 1869. Suma acésta D-sea are s'oprimască dela unū Doga și fiindū că și acesta are să primască dela Comună, s'a făcutū poprire în mâna Primării.

Lucru curiosū și regretabilū, ca acésta sentință nu se pôte essecută. Primăria nu ȋdice nici *da* nici *ba*, ci numai susține că trebuie se fie nouē membrii cari nu să strâng neci o dată, spre a se pronunța de trebuie plătită.

Acésta pretențiune din parte-î, ni se pare absurdă — căci Primăria nu pôte de cât să se supună sentințelor judecătorești — că nu se pôte constitui în Trib. se judece, de trebuie séu nu achitată, căci acésta s'a discutatū de instanța competentă — condemnând'o contradictoriū la suma de mai susū.

D-nu Pazu atunci s'a adresatū Portăreilor, însă și acestia refusă — pentru cuvântulū (susținu ei) că există o circulară din anulū 1874 a ex-Ministrulū de Justiție Lahovari, prin care 'î popresce de a înființa sequestre Statulū și comunei. În facia acestora s'a adresatū Parchetului spuindu-î că o circulară nu pôte să ȋie

locu de lege și să suspendă cursul justiției, că comuna nu e de câtă unu particularu, 2) ca în aceea Cerculară se vorbește de sequestre, eră neci cum de urmăriți cu hotărâți definitive.

Parquetul însă în fața dreptăților D-lui Pazu, a întrebat pe Ministru ce trebuie se facă.

D-lu Ministru se mărginesce a pune în vederea Primăriei ca se achite sentința prin care i condamnă, Primăria însă e surdă la toate acestea.

Trist și oribil lucru!!

D-nu Pazu și ori cine când debitează ceva Comunei și Statului, e sequestrat imediat și pusă starea învîndare, în virtutea legii draconice de urmăriți și când la rendul seă are se ia, Comuna invoca privilegiu.

În asemenea condițiuni averile cetățenilor nu mai găsesc garanții, căci prin circulări ilegale se crează privilegiu. Fiă-care în asemenea împrejurări e silit se-și facă singur dreptate.

Cerem și rugăm pe D-nu Procuror General și în special pe D-nu Ministru Justiției se binevoiască a da ordin Portăreilor se essecute sentințe, făcând cu modul acesta un act de dreptate.

Processul lui Radac.

Vineri la 15 current a fost înaintea Curții apelative din Craiova processul destul de scandalos al lui Radac, inculpat ca escroc.

Curtea a confirmat sentința Trib. rămânând condamnat la închisoare.

În acest proces, avocatul părții civile a fost la înălțimea parării sale — Accusațiunea însă adusă de d-nu Procuror general a fost slaba pripita, scurta, și cam neintelesa.

Representantele Ministeriului publi: s'a limitat a citi o depeșă a d-lui Ministru de justiție — adăogând și câte-va cuvinte.

Citirea éráși în antea publicului a depeșii D-lui Ministru, de către D-nu Proc. General, ni se pare straniu, căci conținutul ei face pe toți cari au asistat la proces se 'i dea diferite comentarii—fiind că în telegramă se spune pe de o parte că Ministerul nu se interesează de acest proces — érá pe de altă parte cere se-i comunice rezultatul.

Actul acesta din partea Ministrului lu găsim neregulat — căci nimeni nu trebuie să se amestece în afacerile judecătorești.

Lipsă de tact și din partea D-lui Proc. General căci trebuia se înțeleagă mai bine pe celul său când 'i tramite asemenea depeși.

Nu putem se țicem terminând de cât ca, un reprezentant al puterii essecutive, trebuie se însușescă mai multe condițiuni, și calități de cari e lipsit actualul Procuror General.

* * *

Ni se spune că în orașiū circulă din mână în mână o petițiune a se semna de orășianī prin care cer Camereī și Senatului ca în facia cestiunilor atinse de Tratatul dela Berlin să se considere disolvate, ne având puterea a regula Camerele actuale aceste cestiuni și să se facă un nou apel la țerră. Acéstă cestiune constituționale fiind fôrte delicată rugăm pe Orășenī a nu se pripi — ci trebuie se se gândescă și să judece matur cererea lor, și se nu lase se fie influențați de cei ce pörtă petițiunea. Mi se pare că rezultatul ce se va obține nu va fi al voinței majorității ci al acelor care pot avea interes a crede ast-fel.

Pentru o mai bună lămurire în cestiune facem apel la o intrunire publică în care să se desbată acéstă cestiune și să se hotărească cum e bine a se urma.

* * *

În momentul de a pune, acéstă cronică, sub presă, aflăm că s'aū ales membrii comerciali D-ni C. Dimitrescu, P. Andreescu, și suplininte

D-lă F. Stăncescu. Deși am avea se șicem multe contra unuia din cei aleși, de o cam dată însă ne place a păstra tăcerea. Vom pune numai în vederea D-lui Ministru al Justiției necesitatea simțită a presenta Camerilor o lege, cât mai neîntârziat pentru desființarea membrilor comerciali atât pe cuvântul că nu fac nimic — și s'ar putea ține lucrările cu mai mult succes — ca și în cele alte Județe chemându-se la trebuință dupe tabloă, cât și din punctul de vedere economic. E desgustător a auți cine-va că din 21 comercianți înscriși în listă cu dreptul a fi aleși membri sunt 18 candidați. Slab comerțu mai e și în Craiova !

